
Saksnr:	2021/5953-3
Saksbehandlar	Hege Bugge Gjerdevik
Dato:	Osebakken 21.06.2021

Til: Yrkesopplæringsnemnda - arbeidsutval

Frå: Fylkesdirektør opplæring og kompetanse

To fagbrev modellen- mogleg utviding

Innleiing

Sogn opplæringskontor (SOK) har ønske om å få delta på to fagbrevmodellen på lik line med HSO og Hydro Husnes slik denne vert praktisert i Møre og Romsdal fylkeskommune. To-fagbrevsmodellen bygger på fullført teoriopplæring i automatiseringsfaget og fører til to fagbrev i løpet av 30 månadar; til dømes fagbrev i automatiseringsfaget og fagbrev i industrimekanikarfaget. Til grunn for modellen ligg generelt sett krav til produktivitet og auka kompleksitet i drifts- og vedlikehaldsoppgåvene i norsk industri.

Saksutgreiing

Fylkesdirektøren viser til e-post frå Sogn opplæringskontor, datert 16.06.21

Sogn Opplæringskontor(SOK) har Hydro Aluminium Årdal som medlemsbedrift. Hydro Aluminium i Årdal består av eit karbonverk på Årdalstangen, elektrolyse og støyperi i Øvre Årdal. Inne på Hydro sitt område på Årdalstangen, ligg Norsun med sin fabrikk. Inne på Hydro sitt område i Øvre Årdal ligg Bilfinger og HMR Hydeq som er underleverandør til Hydro, like utanfor ligg Impec som òg er ein underleverandør til Hydro.

Desse bedriftene har i følgje SOK tenkt ta inn lærlingar på to-fagbrevmodellen, der 6 har gått Vg1 elektro, Vg2 automatisering og Vg3 automatiseringsfaget. 1 har gått Vg1 TIP, Vg2 automatisering og Vg3 automatiseringsfaget. SOK skriv i epost dei har laga eit godt opplegg for desse 7, der 5 har lærekontrakt innan elektrikarfaget og 2 har lærekontrakt innan industrimekanikarfaget. Dagleg leiar i SOK har vore lærar på Årdal vgs i mange år innan elektro og automasjon, har sjølv fagbrev som elektrikar og automatikar. I tillegg vert det nemnd at ho har pedagogisk utdanning.

SOK ønskjer å ta inn lærlingar på to fagbrevmodellen etter same modell som er vedteke utprøvd ved Hydro Husnes gjennom Haugaland og Sunnhordland opplæringskontoret for elektrofag (HSO) også kalla Brunvoll modellen.

PS4/21 Arkivsak 2021/5953-1 handsama i Yrkesopplæringsnemnda 16.03.21 med følgjande vedtak:

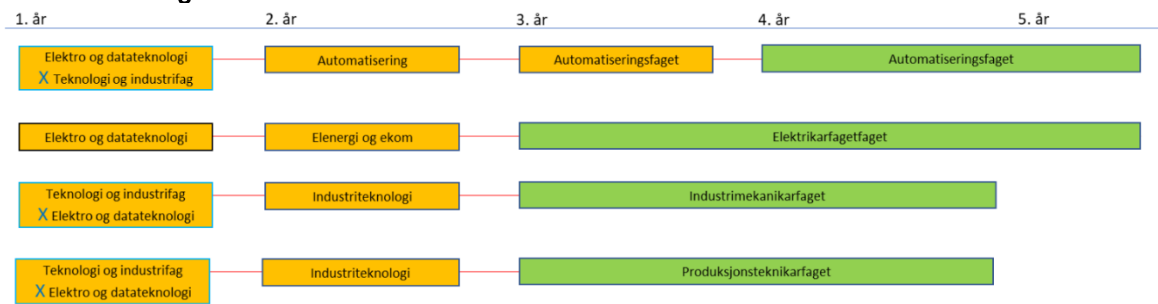
Saksprotokoll i yrkesopplæringsnemnda - 16.03.2021

Avrøysting

Innstillinga vart samrøystes vedteke.

Tilråding frå yrkesopplæringsnemnda

Yrkesopplæringsnemnda sluttar seg til fylkesdirektøren si tilråding om at det vert gjennomført eit pilotprosjekt med to-fagbrevsmodellen ved Hydro Husnes etter dei rammer som går fram av saka.

Modell av to fagbrev modellen

Vurdering og grunnlag for to-fagbrevsmodellen i forhold til gjeldande regelverk slik saka ligg føre. Modellen er i første omgang eit løp fram mot fagbrev i automatiseringsfaget. Løpet er lagt opp med Vg1 elektro eller TIP, Vg2 automatisering (godkjent kryssløp frå TIP) og Vg3 automatisering. Normalt sett skal det teiknast lærekontrakt etter Vg3-året og lærlingen skal ha 18 mnd verdiskapingstid. I dei tilfella søkjaren ikkje får lærekontrakt, er vedkomande likevel formelt kvalifisert for å ta fagprøven etter Vg3. Enkelte kan derfor ta fagprøven som elev etter Vg3, og så teikne lærekontrakt i eit nytt fag. Lengda på ny læretid vil då variere ut frå kva utdanningsprogram det nye lærefaget høyrer til. Men blir det teikna kontrakt i eit fag som har same Vg1 som det første faget, kan det i fleire tilfelle bli ei læretid på 30 mnd. Det er tre avvik med Brunvollmodellen, sett i høve til regelverk og å ta to fagbrev etter kvarandre: Verdiskapingstida for dei to faga blir slått saman
Ein har fleksibelt tidspunkt for fagprøva i automatikarfaget
Ein har ein føresetnad om relevant innhald i faget Yrkesfagleg fordjuping (YFF). Løpet må då planleggast frå eleven tek til i skulen. Om YFF er relevant for fag nr to utgjør 3 månader godskriving i læretida.

To-fagbrevsmodellen i Vestlandsindustrien

Vest-Noreg med Rogaland, Vestland og Møre og Romsdal har ein stor del av landets kraftkrevjande industri knytt til produksjon av metall. I Vestland har Hydro aleine lokasjonar for produksjon av aluminium i Årdal, Høyanger og Husnes. I fylket finn vi elles verksemdar som Elkem, Boliden og Tinfos. Nye kraftregime, aukande internasjonal konkurranse og auka miljøkrav har ført til ei rivande utvikling av verksemdene kva gjeld produktivitet, kompetanse og effektivisering av arbeidsstokken. Det er i dette perspektivet ein må forstå behovet for to-fagbrevsmodellen. I nokre komplekse drifts- og vedlikehaldsoppgåver vil det vera tenleg å nytta ein fagarbeidar med fleirfagleg kompetanse, heller enn fleire fagarbeidarar med kvar sin kompetanse. Det er elles i denne samanhengen verdt å merka seg at auke i konkurransekraft og produksjon i denne industrien har gått saman med netto vekst i sysselsetting. I produksjon av aluminium i Vestland fylke auka talet på tilsette med 17 % i perioden frå 2010 - 2019 (1162 - 1361 tilsette). Tilsvarende tal for jern- og ferroproduksjon er 38% (328 - 453 tilsette), og for sink 10% (334 - 367 tilsette) (Kjelde SSB)
Dei same drivarane knytt til produktivitet, kompetanse og effektivisering finn vi også i andre tradisjonelle delar av den landbaserte industrien i Vestland, til dømes verkstadsindustrien og raffinering- og kjemisk industri. Det er soleis sannsynleg at to-fagbrevsmodellen kan verta etterspurt av fleire verksemdar enn Hydro, jamfør det faktum at det var ein industriteknisk bedrift, Brunvoll AS, som først utløyste modellen.

To-fagbrevsmodellen, vedteke 16.03.21 som pilotprosjekt i Vestland fylkeskommune

To-fagbrevsmodellen tar utgangspunkt i automatiseringsfaget og vil klart bidra til å løfta yrkesfaga generelt og dette faget spesielt. Det er samstundes ein viktig føresetnad at verksemda ikkje reduserer det samla talet på tilgjengeleg læreplassar ved bedrifta. Ein reduksjon av læreplassar kan gjera det vanskeleg å oppretthalda det yrkesfagleg opplæringstilbodet på særskilt dei nærliggande vidaregåande skulane.

Rammer for eit pilotprosjekt i to-fagbrevsmodellen:

- Tidshorisont 3 år
- Inntak til to nye læreplassar i modellen kvart år
- Gjennomføring som fastsett i avsnitt 3. Vurdering av to-fagbrevsmodellen i forhold gjeldande regelverk
- Læreverksemda får lærlingtilskot etter tilskotssats basistilskot II
- Tiltaket må ikkje føra til at verksemda reduserer det samla talet på tilgjengelege læreplassar

Økonomi:

To-fagbrev modellen kan gi innsparing på tilskot til lærebedrifta i dei tilfella alternativet er å ta to fagbrev etter kvarandre og med læretid i begge fag. Det vil likevel vere eit avgrensa tal fag modellen vil vere aktuell for. Tilskudd. Basis II for heile kontraktstida. (Ungdomsretten er brukt opp)

Klima:

Lite relevant.

Folkehelse:

Lite relevant.

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):

Fylkeskommunen har som mål å tilføra arbeidslivet relevant arbeidskraft som del av arbeidet for regional utvikling.

Konklusjon

Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse ser soleis positivt på tiltaket og rår til det vert gjennomføra eit pilotprosjekt over 3 år, for å hausta erfaringar frå gjennomføring av tilbodet og konsekvensane av dette.

Mogleg utviding av to fagbrev modellen

SOK har ønskje om å få delta på to fagbrevmodellen på lik line med HSO og Hydro Husnes slik denne vert praktisert i Møre og Romsdal fylkeskommune. To-fagbrevsmodellen bygger på fullført teoriopplæring i automatiseringsfaget og fører til to fagbrev i løpet av 30 månadar; til dømes fagbrev i automatiseringsfaget og fagbrev i industrimekanikar-faget. Til grunn for modellen ligg generelt sett krav til produktivitet og auka kompleksitet i drifts- og vedlikehaldsoppgåvene i norsk industri. Modellen kan også være interessant for andre bedrifter innafor industrien i Vestland. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse skal auke gjennomføringa innafor yrkesfaga, ser positivt på søknaden og har skissert tre ulike utviklingsmoglegheiter knytt til vedtaket som ligg føre i saka. Tiltaka må ikkje føra til at verksemda reduserer det samla talet på tilgjengelege læreplassar

Forslag til vedtak:

- Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse ser soleis positivt på tiltaket og rår til at planlagt pilotprosjekt vert utvida til å gjelde bedrifta Hydro Aluminium
- Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse av ventar utviding av ordninga til pilotprosjektet ved Hydro Husnes er evaluert, våren 2024
- Fylkesdirektør opplæring og kompetanse vedtek at to fagbrev modellen er tilgjengeleg innafor dei rammer som ligg til grunn i modellen. Tiltaket må ikkje føra til at verksemda reduserer det samla talet på tilgjengelege læreplassar